

MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHO DU LỊCH VŨNG TÀU TRƯỚC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

SOME SOLUTIONS TO TOURISM VUNG TAU BEFORE THE INDUSTRIAL REVOLUTION 4.0

Lê Kinh Nam*

TÓM TẮT

Nhìn vào ưu thế về phát triển du lịch của thành phố Vũng Tàu, có thể thấy doanh thu du lịch hàng năm của tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu là chưa tương xứng với tiềm năng. Để du lịch Vũng Tàu hội nhập phát triển bền vững trong cách mạng công nghiệp 4.0, chúng tôi đề xuất một số giải pháp cụ thể: một là, tăng cường năng lực tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4; hai là, cần xây dựng sản phẩm du lịch đặc trưng, có chất lượng cao, nhất là du lịch núi - biển; ba là, đẩy mạnh liên kết và tăng cường hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch; bốn là, là xây dựng môi trường du lịch văn minh, thân thiện và an toàn; năm là, liên kết các loại hình du lịch và các cụm du lịch trong tỉnh; sáu là, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực du lịch có chất lượng nhằm bảo đảm tính chuyên nghiệp trong việc phục vụ khách du lịch.

Từ khóa: giải pháp, phát triển du lịch, Vũng Tàu, cách mạng công nghiệp 4.0.

ABSTRACT

In comparison with the advantages of tourism development of Vung Tau, the annual tourism revenue of the province is not commensurate with the potential. To make Vung Tau integrate and get sustainable development in the industrial revolution 4.0, we suggest some specific solutions: first, strengthen the access to the 4th Industrial Revolution; Secondly, it is necessary to build a typical tourist product with high quality, especially mountain - sea tourism; thirdly, promote linkages and increase promotion activities, promote tourism; fourthly, build a civilized, friendly and safe travel environment; fifthly, link different types of tourism and the clusters of tourism in the province; sixthly, train and develop the quality of tourism human resources to ensure professionalism in serving tourists.

Keywords: solution, tourism development, Vung Tau, industrial revolution 4.0.

1. TÌNH HÌNH PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở VŨNG TÀU

Cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ tạo ra những thay đổi vô cùng to lớn trong đời sống kinh tế - xã hội, trong đó tác động không nhỏ đến kinh doanh du lịch. Để tiếp cận cuộc cách mạng lần thứ 4 này, du lịch Việt Nam cần nâng cao năng hơn nữa năng lực cạnh tranh để đưa ra những kế hoạch, chiến lược phù hợp. Trên cơ sở đó, ứng dụng công nghệ

* Tiến sĩ, Trường Đại học Bà Rịa - Vũng Tàu

thông tin để nâng cao hiệu quả, tạo môi trường hệ sinh thái du lịch thông minh, nhất là cần phải xây dựng mô hình ứng dụng công nghệ thông tin trong đó có cơ sở dữ liệu nền văn hóa du lịch (bản đồ, metadata, du khách, cơ sở du lịch, các địa danh, tiêu chuẩn du lịch,...). Và hơn hết cần bắt đầu từ việc cơ bản nhất: số hóa dữ liệu.

Trong bài viết này, chúng tôi xin đưa ra một số gợi ý mang tính giải pháp để cho du lịch TP Vũng Tàu phát triển bền vững trước cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Khi bàn về du lịch tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu, Bí thư tỉnh ủy Nguyễn Hồng Lĩnh đã có những nhận xét ngắn gọn: “Bên cạnh những mặt tích cực nêu trên, cũng cần thẳng thắn nhìn nhận rằng sự phát triển của ngành Du lịch tỉnh trong thời gian qua vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu, chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế; sản phẩm du lịch của tỉnh chưa phong phú, đa dạng, chưa có nhiều cơ sở du lịch có đẳng cấp quốc tế, khu vui chơi giải trí có thể giữ khách lưu trú dài ngày; số lượt khách đến tỉnh đông nhưng chủ yếu là khách đi về trong ngày, chi tiêu bình quân thấp. Còn về nguồn nhân lực phục vụ cho du lịch thì tỉnh vẫn chưa đáp ứng đủ đội ngũ chuyên nghiệp phục vụ cho nhu cầu du lịch chất lượng cao”. Nhiều quy hoạch, kế hoạch, chương trình hành động phát triển du lịch đã được Tỉnh ủy, UBND tỉnh xây dựng, ban hành như: Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch đến năm 2010, định hướng đến năm 2020; phê duyệt quy hoạch tỷ lệ 1/2000 các KDL; kế hoạch thực hiện Nghị quyết số 92/NQ-CP ngày 08/12/2014 của Chính phủ về một số giải pháp đẩy mạnh phát triển du lịch Việt Nam trong thời kỳ mới; Chỉ thị số 21/CT-UBND ngày 23/9/2016 của UBND tỉnh về tăng cường công tác bảo đảm môi trường du lịch trên địa bàn tỉnh... Nhờ đó, ngành du lịch đã đạt được nhiều kết quả khả quan. Lượng khách và doanh thu du lịch hàng năm đều tăng. Du lịch từng bước khẳng định vị thế quan trọng trong nền kinh tế của tỉnh. Giai đoạn 2012-2016, ngành du lịch đạt tổng doanh thu 16.722 tỷ đồng, tổng lượng khách tham quan, nghỉ dưỡng đạt 68 triệu lượt. (So sánh với một số điểm du lịch tương đồng cụ thể: Sở Du lịch Đà Nẵng cho biết, trong 5 tháng đầu năm 2017 tổng doanh thu từ các hoạt động du lịch trên địa bàn thành phố đạt 7.585 tỷ đồng tăng 36% so với cùng kỳ năm 2016 và đạt 40% kế hoạch năm 2017, cả năm 2017 đạt khoảng 17 ngàn tỷ; Bình Thuận 6 tháng đầu năm 2017 doanh thu từ hoạt động du lịch ước đạt 5.342,941 tỷ đồng đạt 49,47% kế hoạch năm tăng 18,72% so cùng kỳ 2016. Ước tính cả năm Bình Thuận đạt 11 ngàn tỷ, Vũng Tàu tổng doanh thu 9 tháng đầu năm 2017 ước đạt 1.496 tỷ đạt 87,38% kế hoạch tăng 9,8% so với cùng kỳ. Cả năm khoảng hơn 2 ngàn tỷ) (Báo điện tử Bà Rịa-Vũng Tàu, Cổng thông tin Sở Du lịch tỉnh BR-VT).

Quá trình phát triển ngành du lịch Vũng Tàu cũng bộc lộ những hạn chế như: Quy hoạch du lịch chưa đồng bộ, thiếu tầm nhìn; sản phẩm du lịch chưa đa dạng, thiếu hấp dẫn; nhiều dự án đầu tư du lịch chậm triển khai; chuyên môn nghiệp vụ và trình độ ngoại ngữ của người lao động yếu; công tác phối hợp trong phát triển du lịch giữa các cơ quan nhà nước chưa chặt chẽ...

2. KIẾN NGHỊ

Để du lịch thành phố Vũng Tàu hoạt động kinh doanh có hiệu quả trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, chúng tôi có một số gợi ý về mặt giải pháp như sau:

Giải pháp thứ nhất là một trong những giải pháp mà Chính phủ đã chỉ đạo thực hiện tại Chỉ thị 16 ngày 04/5/2017 về việc tăng cường năng lực tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4: “Rà soát lại các chiến lược, chương trình hành động, đề xuất xây dựng kế hoạch và các nhiệm vụ trọng tâm để triển khai phù hợp với xu thế phát triển của cách mạng công nghiệp 4.0. Xây dựng chiến lược chuyển đổi số, nền quản trị thông minh, ưu tiên phát triển công nghiệp công nghệ số, nông nghiệp thông minh, du lịch thông minh, đô thị thông minh...”.

Chiến lược phát triển du lịch thông minh cần thiết phải quan tâm đến các vấn đề như: quảng bá tích hợp toàn ngành và bám sát phản hồi của thị trường; tích hợp và minh bạch thông tin về điểm đến, lưu trú, lễ hành, giá cả và nguồn nhân lực, chất lượng phục vụ du lịch bằng dữ liệu giám sát thường xuyên; nâng cao năng lực quản lý nhà nước của tiêu chuẩn du lịch thông qua phản ánh của thị trường; nâng cao chất lượng hệ sinh thái du lịch và nâng cao năng lực ngành du lịch thông qua ứng dụng công nghệ thông tin tổng thể và hiệu quả.

Các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ du lịch cần theo sát những xu hướng công nghệ và thương mại điện tử mới nhất để tiếp cận nhiều khách hàng hơn và gia tăng lợi thế cạnh tranh trong kinh doanh. Trong đó, việc xây dựng danh tiếng và sự tín nhiệm cho thương hiệu là điều tiên quyết. Khi chính thức có hiện diện trực tuyến thông qua việc sở hữu một tên miền của riêng mình, doanh nghiệp có thể tiếp cận thị trường rộng lớn hơn nhiều, vượt ra ngoài phạm vi quốc gia của doanh nghiệp đó để tiến tới mục tiêu phát triển cao hơn và gia tăng lợi nhuận.

Giải pháp thứ hai là cần xây dựng sản phẩm du lịch đặc trưng, có chất lượng cao, nhất là du lịch núi - biển; thúc đẩy hoàn thành các dự án về du lịch đã được phê duyệt. Theo đó, triển khai phát triển du lịch đường biển (tàu cánh ngầm) để phát huy lợi thế về tự nhiên và thu hút du khách; xây dựng bến tàu du lịch đường biển văn minh, hiện đại, hình thành đội tàu du lịch có chất lượng cao kết hợp với đầu tư các điểm dừng chân phục vụ khách, tạo điều kiện phát triển du lịch đường biển; khơi, mở tuyến du lịch đường thủy nối Vũng Tàu với Côn Đảo; phát triển các dịch vụ vui chơi giải trí trên biển, phát triển cụm du lịch sinh thái núi - biển Long Sơn và các loại hình thể thao giải trí núi - biển, du thuyền; tạo cơ chế thuận lợi cho phát triển mạnh quần thể cáp treo Hồ Mây, mở rộng và đa dạng hóa các loại hình dịch vụ mang tầm quốc tế (cần tham khảo cách làm của Bà Nà - Đà Nẵng); phát triển công viên văn hóa bãi trước, bãi sau và các dự án du lịch ven biển, hình thành phố du lịch ẩm thực, khu mua bán hàng lưu niệm tập trung; bổ sung sản phẩm du lịch kết hợp khai thác du lịch văn hóa, tâm linh (cần đầu tư cơ sở hạ tầng cho Thích Ca

Phật đài và Tượng Chúa dang tay); duy trì tổ chức các show diễn nghệ thuật truyền thống; nghiên cứu tổ chức các hoạt động sự kiện, chương trình biểu diễn nghệ thuật đặc sắc vào ban đêm tại công viên biển nhằm hình thành điểm đến tham quan và giải trí cho du khách; quy hoạch và khuyến khích đầu tư các loại hình dịch vụ, tạo thành khu vực sầm uất phục vụ nhu cầu du khách, nhất là đối với khách quốc tế.

Giải pháp thứ ba là đẩy mạnh liên kết và tăng cường hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch, đặc biệt là sử dụng công nghệ thông tin để quảng bá sản phẩm; liên kết để tạo sức mạnh trong hoạt động xúc tiến quảng bá du lịch, thu hút đầu tư, chuyển giao công nghệ giữa các địa phương TP Hồ Chí Minh - Đồng Nai - Đà Lạt; liên kết các tỉnh Tây Nam Bộ, Tây Nguyên; quan hệ hợp tác quốc tế với các quốc gia, các tổ chức du lịch ngoài nước nhằm nâng cao vị thế du lịch Vũng Tàu trên trường quốc tế; xúc tiến các thị trường khách du lịch trọng tâm, trọng điểm (đối với thị trường trong nước, tập trung quảng bá mạnh tại TP Hồ Chí Minh và Hà Nội. Đối với thị trường nước ngoài, chú trọng Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Singapore, Thái Lan, Mỹ, Nga và Úc...); lựa chọn các doanh nghiệp mạnh về thương hiệu, có tiềm lực về kinh tế kết hợp với các đơn vị lữ hành, khách sạn trên địa bàn tổ chức phát động điểm đến tại các thị trường trọng điểm, tạo sức mạnh tổng hợp để thu hút nguồn khách du lịch; tổ chức và nâng tầm các sự kiện thường niên để quảng bá, thu hút du khách như cuộc thi thả điều, văn hóa ẩm thực vùng miền, lễ hội rượu vang, trình diễn pháo hoa quốc tế, thi thuyền buồm, dù bay quốc tế, chương trình Du lịch Vũng Tàu - Điểm hẹn mùa hè, ca nhạc đường phố,...

Giải pháp thứ tư là xây dựng môi trường du lịch văn minh, thân thiện và an toàn; thực hiện chiến dịch truyền thông trong cộng đồng, nâng cao nhận thức của cộng đồng xã hội về môi trường và phát triển du lịch; nâng cấp chương trình “Biển xanh” để tuyên truyền cho người dân về môi trường du lịch; lồng ghép việc tuyên truyền, vận động vào các chương trình thông tin cổ động trực quan; tiếp tục xây dựng các điểm mua sắm, nhà hàng, các hãng taxi, xe điện, tàu cánh ngầm vận chuyển khách du lịch đạt chuẩn phục vụ khách du lịch; thành phố hỗ trợ trong công tác tuyên truyền, quảng bá giới thiệu, sử dụng dịch vụ; tổ chức các lớp tập huấn “Nụ cười thân thiện” để nâng cao nhận thức của cộng đồng dân cư, doanh nghiệp về bảo vệ môi trường du lịch; tổ chức lắp đặt hệ thống biển chỉ dẫn về du lịch bằng tiếng Anh và tiếng Việt cho khách du lịch; lắp đặt nhà vệ sinh công cộng đạt chuẩn quốc tế tại các bãi biển, các khu, điểm du lịch, bến xe, bến tàu, khu công viên giải trí... Cần ban hành Bộ quy tắc ứng xử về du lịch bằng tiếng nước ngoài phát cho du khách tại bến tàu, các khu, điểm du lịch và hệ thống khách sạn trên địa bàn thành phố. Sở Du lịch bằng công nghệ thông tin xây dựng và gửi đường liên kết (link) của Bộ quy tắc ứng xử cho các đơn vị lữ hành khai thác khách quốc tế để chuyển cho đối tác, tuyên truyền, phổ biến với khách trước khi đến Vũng Tàu. Việc phát hành Bộ quy tắc ứng xử nhằm hướng dẫn, nhắc nhở khách du lịch có các hành vi thể hiện sự văn minh khi đi du lịch, tôn trọng văn hóa, phong tục địa phương như: ăn mặc lịch sự, đặc biệt ở những nơi

tôn nghiêm (Tượng Chúa giang tay, Thích Ca Phật đài,...); bỏ rác vào thùng; giúp đỡ người già, người tàn tật, ưu tiên trẻ em, phụ nữ; xếp hàng khi sử dụng các dịch vụ công cộng; không phá hoại các di tích văn hóa, lịch sử; không khạc nhổ, vứt rác bừa bãi; không la hét, nói cười quá lớn ở nơi công cộng; không thể hiện tình cảm quá mức ở nơi công cộng, nơi tôn nghiêm; không say xỉn mất kiểm soát; chấp hành nội quy khi tham quan bảo tàng, di tích lịch sử...

Giải pháp thứ năm là liên kết các loại hình du lịch và các cụm du lịch trong tỉnh.

Trung tâm Thành phố Vũng Tàu sẽ phát triển thành thành phố du lịch biển với các loại hình du lịch nghỉ dưỡng, thể thao ven biển, giải trí về đêm và du lịch thương mại - hội nghị. Cụm điểm du lịch Long Hải - Phước Hải sẽ phát triển thành cụm văn hóa, thể thao, nghỉ dưỡng kết hợp tham quan di tích, thắng cảnh. Cụm điểm du lịch núi Dinh sẽ tập trung vào mô hình nghỉ dưỡng và lâm viên văn hóa, kết hợp với trung tâm thương mại thành phố Bà Rịa thành tuyến du lịch nghỉ dưỡng và mua sắm. Cụm điểm du lịch Bình Châu - Hồ Linh, bên cạnh loại hình du lịch nghỉ dưỡng kết hợp điều dưỡng, sẽ phát triển loại hình thể thao cao cấp, sân golf và du lịch sinh thái. Cụm điểm du lịch Côn Đảo sẽ trở thành điểm nhấn cho ngành du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu. Sở hữu 16 hòn đảo lớn nhỏ còn khá hoang sơ gắn liền với những bãi tắm đẹp, nhiều khu rừng nguyên sinh. Điều này tạo điều kiện cho việc phát triển Côn Đảo trở thành khu du lịch sinh thái, nơi nghiên cứu của các nhà khoa học, là con át chủ bài để mời gọi các nguồn vốn đầu tư. Kết hợp với định hướng phát triển các khu du lịch trọng điểm, tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu còn chú trọng phát triển hệ thống hạ tầng giao thông kết nối với các địa danh có tiềm năng về du lịch. Và liên kết với các tỉnh lân cận để xây dựng hệ thống giao thông vệ tinh liên kết các tỉnh miền Đông Nam Bộ với Bà Rịa-Vũng Tàu. Điều này tạo điều kiện cho việc du lịch phát triển và mời gọi các nhà đầu tư bất động sản du lịch đầu tư phát triển cơ sở du lịch tại tỉnh nhà. Cụ thể như: Hiện có hơn 160 dự án với tổng vốn đầu tư hơn 37.000 tỷ đồng và khoảng 10,7 tỷ USD đầu tư vào tỉnh này, trong đó có 18 dự án đầu tư nước ngoài. Trong số đó có thể kể đến một số dự án như Hồ Tràm Strip, Saigon Atlantis Hotel và Six Senses Côn Đảo. Một số khu du lịch lớn như Vietsopetro Resort, Carmelina Beach Resort & Spa, khu phức hợp nghỉ dưỡng Hồ Tràm đi vào hoạt động đã tạo ra diện mạo mới, nét riêng cho ngành du lịch tỉnh.

Giải pháp thứ sáu là đào tạo và phát triển nguồn nhân lực du lịch có chất lượng nhằm bảo đảm tính chuyên nghiệp trong việc phục vụ khách du lịch; đầu tư nguồn nhân lực ở tất cả các lĩnh vực du lịch: lễ hành, khách sạn, nhà hàng, hướng dẫn viên, thuyết minh viên, vận chuyển, khu điểm du lịch, cán bộ quản lý nhà nước ở các cấp của thành phố; rà soát đánh giá số lượng và chất lượng nguồn nhân lực để xây dựng định hướng và kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho phù hợp; đầu tư đặt hàng với viện du lịch, điều dưỡng Trường Đại học Bà Rịa-Vũng Tàu đào tạo nguồn nhân lực đạt chuẩn quốc gia, đề xuất Trường ĐH BR-VT

xây dựng chương trình giảng dạy về du lịch cho nguồn nhân lực của thành phố đáp ứng tình hình thực tiễn của địa phương và hội nhập quốc tế trong hoạt động du lịch, nhằm xây dựng Vũng Tàu thành điểm đến an toàn và thân thiện cho du khách.

3. KẾT LUẬN

Tóm lại, du lịch Vũng Tàu muốn đạt được mục tiêu đề ra thì cần phải có những giải pháp đồng bộ và đột phá, mà trước hết phải là định hướng mang tính vĩ mô như: chính sách thu hút nhà đầu tư, về đất đai, về thuế, về tìm kiếm nhà đầu tư, những ràng buộc về pháp lý,...

Chúng tôi đã đưa ra một số gợi ý mang tính giải pháp góp phần giúp du lịch Vũng Tàu phát triển bền vững, làm tăng doanh thu cho du lịch Vũng Tàu xứng tầm với các địa phương khác. Trước mắt để du lịch Việt Nam nói chung và du lịch Vũng Tàu nói riêng muốn phát triển được, chúng ta nên nghiên cứu trả lời được 5 câu hỏi mà Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc giao ngành văn hóa thể thao và du lịch năm 2017 trong lĩnh vực du lịch. *Thứ nhất*, làm thế nào du khách tìm đến Việt Nam đông hơn? *Thứ hai*, làm thế nào du khách ở lại lâu hơn thay vì dời đi sớm? *Thứ ba*, làm thế nào để du khách tiêu tiền nhiều hơn thay vì không có gì để chi tiêu, hay chỉ đơn giản từ phòng ngủ ra thẳng máy bay? *Thứ tư*, làm thế nào để khách kể lại câu chuyện du lịch thú vị với người thân, bạn bè một cách đầy hứng khởi, thay vì chê bai, kể xấu về Việt Nam? *Thứ năm*, làm thế nào để du khách quay trở lại sớm nhất có thể chứ không phải một đi không trở lại?

Thiết nghĩ những nhà quản lý ngành du lịch Vũng Tàu cần tổng kết tham mưu cho lãnh đạo tỉnh những giải pháp căn cơ giúp ngành du lịch Vũng Tàu phát huy tốt lợi thế của mình.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Báo điện tử news.zing.vn/cach-mang-cong-nghiep-40-la-gi-post750267.html. Cách mạng Công nghiệp 4.0 là gì?.
- [2]. baobariavungtau.com (2017), thông tin du lịch, ngày 16/01/2017.
- [3]. Nguyễn Hoàng Mai (2016), Tham luận “Du lịch sáng tạo: Những cơ hội cho du lịch Việt Nam”. Viện Nghiên cứu và Phát triển Du lịch - Tổng cục Du lịch.
- [4]. Niên giám thống kê tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu (2016). NXB Thống kê, 2016.
- [5]. Tuấn nguyên (2017), Thống kê du lịch sở thể thao văn hóa và du lịch tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu.